

шити шляхом індивідуалізації навчального процесу. Слід звертати увагу на різницю у сприйнятті, запам'ятовуванні, інтерпретації отриманої інформації. Варто заохочувати іноземного студента при відповіді, давати можливість висловлювати свої логічні міркування, спробувати разом із ним знайти недоліки і, пояснивши, усунути їх. Протягом навчання циклу травматології й ортопедії студенти вчаться формулювати правильний клінічний діагноз при травмах і захворюванні опорно-рухового апарату. При

цьому, з урахуванням мовного бар'єра, студенту-іноземцю необхідне індивідуальне пояснення протягом практичного заняття. Викладач, який працює з іноземними студентами, повинен при проведенні занять враховувати психоемоційні особливості.

Висновки. Таким чином, сучасна практика навчання іноземних студентів вимагає максимальної наочності й індивідуалізації процесу викладання предмета, що потребує спеціалізованої підготовки викладачів.

УДК 61 : 681

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

Б.Г. Макар, Ф.Д. Марчук, В.В. Кривецький, М.М. Козуб, А.О. Лойтра
Буковинська державна медична академія

SOME PECULIARITIES OF METHODOLOGY OF TEACHING HUMAN ANATOMY TO INTERNATIONAL STUDENTS OF MEDICAL FACULTY

B.H. Makar, F.D. Marchuk, V.V. Kryvetskyy, M.M. Kozub, A.O.Loytra
Bukovyna State Medical Academy

У статті йдеться про ті форми і способи викладання анатомії людини іноземним студентам, які забезпечують певною мірою належний рівень засвоєння ними програмового матеріалу з цієї дисципліни.

The article deals with the forms and techniques of teaching human anatomy to international students, which provide to a certain degree, an appropriate level of mastering the program material in this discipline.

Вступ. Анатомія людини як навчальний предмет посідає одне з чільних місць серед навчальних дисциплін у вищих медичних навчальних закладах. Успішне засвоєння програмового матеріалу залежить не тільки від професійної майстерності викладачів, але й від старанності та раціональної праці студентів. Певні особливості має і методика викладання анатомії людини іноземним студентам.

Основна частина. Методика викладання анатомії людини іноземним студентам в першу чергу залежить від рівня мової підготовки. Враховуючи це, на першому занятті з анатомії людини чітко визначається рівень володіння російською мовою кожного студента. Як правило, не у всіх студентів цей

рівень достатній для засвоєння матеріалу, а тому викладач максимальну увагу приділяє навчально-методичному забезпеченню кожного заняття, а саме: вологими препаратами, муляжами, планшетами, таблицями, атласами з анатомії людини, скелетом, черепом та окремими кістками. Під час пояснення матеріалу викладач всі номенклатурні анатомічні терміни пише на дощці російською та латинською мовами, малює окремі структури органів, які пов'язані з конкретною темою заняття. Окрім цього, під час написання анатомічних назв студенти багаторазово повторюють всі написані терміни, а викладач при цьому контролює правильність їх вимовляння. Починаючи з другого заняття і в подальшому, проводиться опитування всіх студентів. Якщо студент допустив помилку, викладач

© Б.Г. Макар, Ф.Д. Марчук, В.В. Кривецький та ін., 2002

ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ НА ДОДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ

пропонує іншому студенту виправити її. Це, на наш погляд, підвищує концентрацію уваги всіх студентів групи та спонукає їх до самоперевірки отриманих знань.

В той же час найбільш складні розділи анатомії, які традиційно важко засвоюються не тільки іноземними студентами, а саме: провідні шляхи головного та спинного мозку, черепні нерви, ендокринна та імунна системи тощо, ілюструються за допомогою анімаційного комп’ютерного відео, що спонукає до більш глибокого, емоційного засвоєння матеріалу.

Упродовж заняття, як правило, опитуються всі студенти. Наприкінці кожного заняття проводиться поверхневе опитування з метою контролю засвоєння матеріалу з теми заняття. Для об’єктивної оцінки знань перед складанням кожного підсумкового заняття всі іноземні студенти проходять комп’ютерне тестування з томго, чи іншого розділу анатомії людини.

Досвід викладання на кафедрі свідчить, що найбільш доцільно контролювати знання в усно-

практичній формі опитування. Проведений на декількох заняттях письмовий контроль знань студентів позитивних результатів не дав. Для більшої мотивації значимості морфологічних знань при вивченні артросиндесмології, міології, спланхнології, неврології, ангіології та ін. студентів залишають до виготовлення навчальних препаратів шляхом парування.

Однією з особливостей повноцінного засвоєння матеріалу є належна організація самостійної роботи іноземних студентів. Наш досвід засвідчує, що найбільш ефективним та результативним є проведення її в секційних залах і фундаментальному анатомічному музеї кафедри на натуральних препаратах при консультивативній допомозі чергового викладача.

Висновки. Враховуючи певні особливості методики викладання анатомії людини іноземним студентам і використовуючи викладені нами чинники оптимізації навчального процесу, можна досягти належного рівня засвоєння іноземними студентами програмового матеріалу з цієї дисципліни.